

YKSIKKÖKOHTAINEN PEDAGOGINEN TOIMINTA- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA

TOIMINTAKAUSI 2023 – 2024

1. Kuvaus yksikön toiminnasta

Jokiniemen päiväkodissa on tällä hetkellä 21 lasta, jotka on jaettu kahteen eri ryhmään: eskarit sekä 3-5-vuotiaat Pörriäiset. Eskareiden toiminta on porrastettu lasten yksilöllisten tarpeiden mukaan. Pörriäiset toimivat aamupäivisin kahdessa pienryhmässä. Kaikki toiminta ja siirtymätilanteet on porrastettu pienempiin ryhmiin.

Päiväkodissa työskentelee 4 kasvattajaa: 2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja. Henkilöstörakennetta on avattu tarkemmin myöhemmin tässä suunnitelmassa. Puhtaudesta ja ruuasta huolehtii yksi keittiö/siivoushenkilö. Päiväkoti on avoinna klo 6:30-17:00, mutta aukioloajat määräytyvät tarkemmin lasten etukäteen ilmoitettujen hoitoaikojen pohjalta.

Päiväkodin painopistealueena on luonto- ja liikuntakasvatus. Toiminnassa huomioidaan lasten tuen tarpeet ja mielenkiinnonkohteet. Harjoitellaan tunne- sekä vuorovaikutus-taitoja päivittäin arjen eri tilanteissa.

Pedagoginen näkemysemme rakentuu seuraavien arvojen pohjalta:

- Lapsen psyykkisen ja fyysisen olon turvaaminen; lapsi voi olla oma itsensä, erityinen juuri sellaisena kuin on

- * lasten tunteet saavat näkyä ja kuulua
- * kiusaamisen ehkäiseminen
- * fyysinen turvallisuus päiväkodissa ja ulkona
- * yhdessä sovitut säännöt
- * ristiriitojen selvittäminen lapsen tasoisesti

- Aikuisen lasta arvostava, kunnioittava ja kiireetön läsnäolo
- Tasa-arvoinen kohtelu lasta, perheitä ja työkavereita kohtaan
- Johdonmukaisuus ja strukturoitu tapa toimia arjen eri tilanteissa
- Henkilöstön ammatillisuus, halu kokeilla ja muuttaa toimintatapoja yhteisen arvioinnin ja havaintojen pohjalta
- Ennakointi ja pienryhmissä toimiminen kaikissa tilanteissa
- Ympäristön ja luonnon hyödyntäminen toiminnassa sekä luonnon ainutlaatuisuuden arvostaminen. Kestävän kehityksen huomiointi toiminnassa.

Noudatamme Laukaan kunnan varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmia sekä niihin liittyviä asiakirjoja, kuten vasuja ja lapsen esiopetuksen suunnitelmia.

2. Rakenteet

Jokiniemen päiväkodin johtajana toimii Sami Syrjämäki, joka vastaa sekä Kirkonkylän että Jokiniemen päiväkodeista. Hänen toimipaikkanaan on Kirkonkylän päiväkotiki, mutta hän tekee Jokiniemeen vierailuja sovitusti tai on puhelimitse, teamsilla tai sähköpostilla tavoitettavissa. Jokiniemen päiväkodin apulaisjohtajana toimii vo Mari Rantanen. Hän toimii myös tiimivastaavana. Päiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopetuksesta vastaa veo Marika Huhta-aho. Hän vierailee päiväkodissa säännöllisesti havainnoiden toimintaa sekä osallistuen tarvittaessa lasten palavereihin.

Eskareiden pienryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen ryhmävastustaja. Pienryhmässä on 6 lasta. Esiovetusaika on 8-12, jolloin aamupalan jälkeen lapset valitsevat leikit leikkitauleluta. Lisäksi aamupäivällä on esiovetussuunnitelman mukaista toimintaa sekä ulkoilua.

3-5-vuotiaiden Pörräisten kanssa työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Tarvittaessa Jokiniemen päiväkodissa työskentelee myös varahenkilö. 3-5-vuotiaat Pörräiset siirtyvät klo 9 omaan ryhmään aamupiirille, jonka jälkeen jakaudutaan kahteen pienryhmään: ampiaiset ja perhoset. Tämän jälkeen toinen pienryhmä ulkoilee ja toinen ryhmä aloittaa sisäpuuhat. Pienryhmien vaihto tapahtuu noin klo 10:15.

Jokiniemen päiväkodin tilat ovat monipuoliset, muunneltavat ja mahdollistavat pienryhmätoiminnan erinomaisesti. Päiväkodissa on reilun kokoinen piha ja hyödynämme ulkoilussa myös lähialueiden puistoja sekä ulkoliikuntapaikkoja.

Jokiniemen tiimin viikkopalaveripäivä vaihtelee, mutta se on pääsääntöisesti kerran viikossa. Tällöin tulee Kirkonkylän ja Jokiniemen päiväkodin yhteinen varahenkilö ryhmään. Tarvittaessa kokoonnumme iltapalaveriin suunnittelemaan päiväkodin toimintaa.

Työntekijöiden työvuorot suunnitellaan lasten hoitoaikojen mukaan, jotta paikalla on riittävästi henkilökuntaa lasten lukumäärää kohden. Teemme työtä kolmessa vuorossa: aamuvuoro, välivuoro ja iltavuoro. Välivuorolainen joustaa tarvittaessa, mikäli lapsi lukumäärä ylittää sallitun lapsilukumäärän. Varhaiskasvatuksen ryhmävastustajan työvuoro on suunniteltu tuen tarpeessa olevien lasten hoitoaikojen mukaan. Työvuorosuunnittelua on toteutettu sähköisen Quinyx-sovelluksen kautta ja suunnittelusta vastaa ryhmän toinen varhaiskasvatuksen opettaja.

3. Toiminnan kehittämisen laadulliset tavoitteet

Jokiniemen päiväkodissa koetaan tärkeänä pienryhmätoiminnan ja lasten osallisuuden kehittäminen. Näiden kehittäminen on nostettu keskiöön tällä kaudella. Eskarit toimivat omana pienryhmänään kuten aikaisemminkin, mutta tällä kaudella on lisätty 3-5-vuotiaiden pienryhmätoimintaa. He toimivat kahdessa pienryhmässä lähes päivittäin. Enemmän kiinnitetään huomiota jatkossa eskareiden ja 3-5-vuotiaiden väliseen yhteistyöhön ja pohditaan, miten sitä toteutetaan.

Osallisuutta on lisätty esim. ruokailutilanteissa. Viime toimintakaudella vain eskarit hakivat keväällä oman ruoka-annoksensa itse. Nyt kaikki päiväkodin lapset hakevat annoksen itse ja lapsi pääsee vaikuttamaan annoskokoon. Lasten toiveita kuullaan monipuolisesti sekä eskarissa että Pörräisten ryhmässä. Pörräiset ovat aloittaneet säännölliset lasten kokoukset. Eskarissa on viikoittain erilaisia äänestyksiä tai itsearviointeja.

Vanhempien osallisuutta ja tiedon kulkua on lisätty. Hakutilanteissa on käytössä Moi-sovellus, johon henkilökunta on ottanut kuvia päivän tapahtumista. Moi-sovellus on tärkeä osa myös dokumentointia.

Uuteen läsnäolo-listaan kirjataan tarkemmin tietoa lapsen päivästä. Jatkossa lisätään kaavakkeeseen myös jokaisen lapsen päivän tähtihetki. Tämä helpottaa kuulumisten kertomista huoltajille.

4. Vuosisuunnitelma yksikön kehittämiseksi

Jokiniemen päiväkodissa on monipuolista pedagogista keskustelua päivittäin. Kehittämisiä pidetään n. 4 kertaa vuodessa. Tänä syksynä on keskusteltu pienryhmätoiminnasta ja lasten osallisuudesta. Kehittämisten aiheina ovat myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen sekä Valssi-arvioinnin toteuttaminen. Joulukuussa sekä keväällä toukokuussa kokoonnumme oman tiimin kesken arvioimaan kulunutta toimintakautta.

Muutenkin arviointia toteutetaan toimintavuoden aikana säännöllisesti. Liikuntakasvatusta arvioidaan tammikuussa 2024 Valssin eli Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän avulla. Keskiössä pedagogisen toiminnan arviointi.

Työhyvinvointikyselyn kautta olemme arvioineet hyvinvointiamme työssä.

Henkilöstön kehittämistä koskevat menetelmät ovat käytössä myös Jokiniemessä. Työnohjausta on tarjolla tarvittaessa. Lasten asioihin liittyvää konsultointiapua saamme varhaiskasvatuksen erityisopettajalta. Henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutuksiin ja työryhmiin: vasu-työryhmä/tiimivastaavat, esiopettajien tapaamiset, johtoryhmä, varhaiskasvatuksen opettajien mentorointi, Kulttuuri-Laukka, liikunta- ja luontovastaavien työryhmä.

Kunta tarjoaa säännöllisesti koulutusta eri aihepiireistä. Myös Jokiniemen päiväkodin henkilökunta osallistuu näihin koulutuksiin. Kolme tiimin työntekijää on suorittanut Metsämörri-ohjaajan koulutuksen syksyn aikana. Metsäretkiä tehdään kerran viikossa. Metsän monipuolisia maastoja hyödynnetään liikuntakasvatuksessa. Kaksi työntekijää osallistuu tukiviittomakoulutukseen. Henkilökunnan toiveita liittyen koulutustarpeisiin kartoitetaan säännöllisesti.

5. Ryhmien joustava muodostaminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen

Lasten tarpeet ovat ryhmien muodostamisen perustana. Ryhmät on muodostettu lasten iän (eskarit ja 3-5 v.) mukaan, jotta jokaiselle voidaan mahdollistaa kehitysvaiheen mukainen toiminta. Toimintaa järjestetään myös yli ryhmärajojen tarpeen ja toiminnan mukaan. Kohdennetaan avustava resurssi sinne missä tarvitaan eniten tukea. Lasten vasuista ja esiopetussuunnitelmista esiin nousseet tuen tarpeet määrittelevät myös avustajaresurssia (erityisen tuen lapset).

Lapsen tuen tarpeisiin käytetään monipuolisia menetelmiä ja välineitä. Käytössä ovat mm. kuvallinen päiväjärjestys, strukturoitu arki, jakotilat, toimintakuvat, leikkitalu, tunnetaulut, viittomat, tasapainotyyny, aistilelut, kuulosuojaimet sekä esimerkkiruokailu.

Eskarit	Pörriäiset Ampiaiset	Pörriäiset Perhoset
6 lasta	8 lasta	7 lasta
<p>Tavoitteena toiminnanohjauksen sekä keskittymisen tukeminen, kaveri-, yhteisleikki- sekä tunnetaitojen kehittyminen, erityisesti yhteisleikin rakentaminen kaverin kanssa, kielellisten ja matemaattisten valmiuksien kehittäminen, kynätyöskentely, itsetunnon vahvistaminen, oppimisen ilon säilyttäminen ja oman taitotason mukaiset tehtävät</p> <p>Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen ryhmävastaja.</p>	<p>Pörriäisten tavoitteena ovat karkeamotoristen taitojen vahvistaminen ja liikunnallisiin leikkeihin kannustaminen, hienomotoristen taitojen kehittyminen, omien tunteiden ilmaiseminen, rohkaista omien tunteiden esittämistä eri tilanteissa, itseilmaisun vahvistaminen ja osallisuus vuoro-vaikutustilanteissa, sanavaraston rikastuttaminen ja asioiden nimeäminen, oman kerronnan tuottamisen lisääntyminen, äänen käytön säätely, pitkäkestoisen toiminnan tukeminen, itsemyötätunnon lisääntyminen, sujuvat siirtymätilanteet toiminnasta toiseen, tunne- ja kaveritaitojen</p>	<p>vahvistaminen, taitotasoiseen leikkiin ja toimintaan tukeminen, itsesäätelytaitojen vahvistuminen, omista tavaroista huolehtimisen taidot, omatoimisuuden tukeminen pukemistilanteissa, hyvän kaverin löytäminen ja leikkiin kiinnittyminen, totuudessa pysyminen puheissa sekä uusien makujen maistelu.</p>

6. Monialainen ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

- Neuvola (4-vuotisarviointi)
- Srk (helmihetket kirkossa ja päiväkodissa)
- Hammashuolto (6-v hammastarkastus ja neuvonta eskarissa)
- Sosiaalihuolto (lastensuojelu, perhetyö)
- Alueellinen oppilashuoltotyöryhmä
- Varhaiserityiskasvatus (veo:n kanssa säännöllinen yhteistyö)
- terapeutit (puhe- ja toimintaterapeutit)
- Vanhemmat (päivittäiset keskustelut tuomis- ja hakutilanteissa, vasu-keskustelut väh. 2/vuosi, esiopetuskeskustelut syksyllä ja keväällä, vanhempainilta, yhteiset tapahtumat, Wilma, Muksunetti, sähköpostiviestit, puhelut, tekstiviestit)
- oppilaitokset/opiskelijat

Periaatteina:

- tietoturvallinen yhteydenpito kaikkiin suuntiin
- ammatillisuus
- matala kynnyks (lapsen etu)
- kunnioitus

7. Tiedottaminen yksikössä

Henkilöstön kanssa: läsnäolokaavake, johon kirjataan myös päivän toiminnoista ja tekemisistä yleistä tietoa huoltajille kerrottavaksi, Edlevon kautta tulostetaan lasten hoitoajat, tiimipalaveri (tiimimuistio), johon tiimivastaava nostaa ajankohtaisia asioita, kalenteri, pedaalukkari, tuen tarpeen lapsilla omat viestivihkot/ipad

Huoltajien kanssa: Muksunetti, Wilma, Edlevo, Moi-sovellus, ulko-ovi- ja ilmoitustauluilmoitukset, päivittäiset keskustelut tuonti- ja hakutilanteissa, vasu -ja esiopetuskeskustelut, lapset puheeksi keskustelu 4 v. vuotiailla, varhaiskasvatuksen asiakaskyselyt säännöllisesti. Edlevon kautta lähetetään 3-5-vuotiaiden perheisiin kuukausikirje ja eskareiden perheille lähtee Wilman kautta kuukausikirje.

8. Perehdytys

Jokiniemen päiväkodissa perehdytys tapahtuu keskustelun kautta. Pienessä yksikössä perehdyttäminen onnistuu hyvin työn lomassa. Keväällä päivitettiin päiväkodin perehdyttämissuunnitelma – ja kaavake, joita on nyt vähitellen otettu käyttöön. Päiväkodin johtaja ja apulaisjohtaja ovat jakaneet vastuuta perehdytyksestä. Lisäksi Quinix- asiantuntija on perehdyttänyt työvuorojen tekoon.

Vastuu aktiivisesta kyselemisestä ja tiedonhankinnasta on myös uudella työntekijällä. Lisäksi uuden työntekijän vastuulla on tutustua Laukaan kunnan intranettiin, josta löytyy paljon ajankohtaista tietoa kunnan asioista.

Jokiniemen päiväkodissa otetaan vastaan opiskelijoita säännöllisesti. Opiskelijoille nimetään vastuuhjaajat, mutta opiskelijan perehdyttäminen työhön on koko työyksikön vastuulla.

9. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteenveto

Työillassa 6.11.2023 suunniteltiin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutusta:

Käytiin läpi materiaali, mitä suunnitelma tarkoittaa.

Keskusteltiin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Jokiniemessä.

Nostoja:

- vanhempien huomioiminen kunnioittavasti
- perheet tasa-arvoisia
- tasapuolinen vuorottelu esim. ipad vuoroissa, leikinvalintataululla, pojat-tytöt määrittely
- oppimisympäristön merkitys/kuvittaminen
- erilaisuuden huomioiminen leikkimateriaaleissa, kirjoissa ...

Aluksi perehdyttiin käsitteisiin.

Selvitys: otetaan havainnointiin päiväkodin materiaalit siitä näkökulmasta, onko kaiken ikäiselle sopivaa materiaalia sekä tasa-arvo-asioiden huomioiminen materiaaleissa esim. vähemmistöryhmiä loukkaava materiaali, vanhahtavat pelit, materiaalit yms.

Havainnointivälineenä OPH:n materiaaleista Ikäinventaarior. Havainnointiaika marras- joulukuu.

Lasten/huoltajien osallisuus, tätä pohditaan vielä.

19.2.2024

Materiaalia havainnoitiin suunnitelman mukaisesti. Löytyi jonkin verran hyvin vanhaa, ei enää tälle vuosituonnelle sopivaa materiaalia sekä pelejä, joissa on vähemmistöä loukkaavaa materiaalia. Samoin huomattiin, että päiväkodilla oli enemmän 2-4-vuotiaille soveltuvia pelejä. Havainnoinnin johdosta vanhentunutta materiaalia karsittiin ja päiväkodille hankittiin lisää isommille lapsille soveltuvia palapelejä. Lapset ovat osallistuneet uusien pelien testaukseen ja ne on todettu kohdeikäryhmälle soveltuviksi.

Materiaalin läpikäymistä jatkettiin vielä keväällä 2024.

1.6.2024

Prosessi onnistui suunnitelman mukaisesti. Aluksi tuntui haastavalta löytää aikaa perusteellisemmalle havainnoinnille, mutta priorisoinnin kautta onnistuttiin. Huoltajien osallisuus materiaalien havainnoinnissa ei ole vielä toteutunut. Jatkossa on hyvä miettiä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa uuden tiimin näkökulmasta ja ottaa materiaalien lisäksi kehittämiskohteeksi tiimiin, työyhteisöön tai vuorovaikutukseen liittyvät asiat.

10. Valssi-arviointikeskustelun yhteenveto: vahvuudet ja kehittämiskohteet (kunnalliset)

Henkilökunta osallistunut Valssi-infoihin seuraavasti:

7.11. tiimivastaava
muu henkilöstö 13.11., 15.11.

Kyselyt henkilöstölle toteutetaan 15.1.-4.2.2024

Jokiniemen päiväkodissa on yksi tiimi, joten järjestetään yksi pohdintakeskustelu tiimipalaverissa, johon esimies osallistuu. Sovitaan aikataulu tähän yhdessä.

Arvioinnin keskeiset tulokset (vahvuudet)

- Hyvä oppimisympäristö liikunnallisuuteen
- Tiimillä vahvuutena motivaatio liikuntakasvatukseen ja sen kehittämiseen
- Lasten osallisuus huomioidaan, lasten toiveet ja kiinnostuksen kohteet
- Pieni yksikkö, henkilökunta tuntee kaikki lapset

Arvioinnin keskeiset tulokset (kehittämiskohteet)

- Huomion kiinnittäminen sisäliikunnan kehittämiseen, liikunnallisten leikkien lisääminen myös leikkitaluun, välineitä lasten saataville, tehtävien taustatukseen liikuntaa esim. eskarissa
- Kevättä kohti ohjattuja liikuntaleikkejä isommalla porukalla
- Liikunnan vuosikellon käyttöönotto, materiaalia on saatu käyttöön Kirkonkylän päiväkodilta
- Perheiden osallisuuden lisääminen:
 - helmipurkki kannustamaan liikkumiseen myös kotona
 - jumpaohjeita päiväkodin ikkunoihin, kuvia yms. näkymään ulos

Kehittämissuunnitelma ja toimenpiteet

Keskitytään sisäliikunnan kehittämiseen liikunnallisten leikkien lisäämisellä arkeen sekä liikuntavälineiden laittamiseen lapsille tarjolle. Jalostetaan liikunnan vuosikelloa. Huomioidaan perheiden osallisuuden lisääminen toiminnan suunnittelussa.

Kehittämistoimenpiteiden seurantasuunnitelma

Toteutumista arvioidaan toimintakauden lopussa nykyisen henkilökunnan ollessa vielä koossa sekä syyspuolella uuden henkilökunta kokoonpanon kanssa päiväkodin suunnittelupalaverien yhteydessä.

11. Arviointi (toimintakauden keväällä)

Toiminnan kehittämisen laadullisten tavoitteiden arviointi

Tämän toimintakauden päätavoitteita olivat mm. pienryhmätoiminnan ja lasten osallisuuden kehittäminen.

Pienryhmätoimintaa on kauden aikana kehitetty lapsiryhmän tarpeiden mukaisesti. Vahvuuksina ovat olleet selkeät, yhdessä sovitut rakenteet toiminnan toteutuksen pohjana. Näitä rakenteita tarkastellaan taas uuden toimintakauden alkaessa, uusien pienryhmien tuentarpeiden realisoiduttua. Rakenteet ovat selkiytyneet koko tiimille yhteisen pedaluokan kautta. Lukujärjestykseen on poimittu tärkeimmät rakenteet ja avattu tiimin jäsenten roolia eri osa-alueiden yhteydessä.

Lasten osallisuuden kehittämisessä ollaan onnistuttu. Päiväkodissa on käytössä leikkitalu, jonka leikkeihin tai leikkikavereiden valintaan lapset saavat vaikuttaa. Toimintakauden aikana on järjestetty toiveleikkipäiviä ja lasten sekä huoltajien toiveiden puihin on kerätty ajatuksia liittyen toimintaan. Ruokailutilanteissa lapset osallistuvat aktiivisesti oman ruoka-annoksensa kokoamiseen ja eskari-ikäiset annostelevat itse ruokansa. Näiden käytänteiden vakiinnuttamista jatketaan myös tulevalla toimintakaudella.

Viestintää vanhempien suuntaan on kehitetty mm. Moi-sovelluksen kautta. Päivän leikeistä ja tapahtumista on otettu valokuvia, jotka ovat nähtävillä hakutilanteissa. Kuvat auttavat lasta kertomaan päiväkotipäivästään. Tulevalla toimintakaudella kiinnitetään huomiota lasten osallisuuteen Moi:n käytössä ja kannustetaan lapsia enemmän ottamaan itse kuvia sovellukseen päivän aikana. Samoin ajatuksena on avata vanhemmille enemmän pedagogiikkaa, joka on toiminnan taustalla.

Tiimityön pohjana on ollut avoin keskustelukulttuuri. Koko toimintakauden ajan tiimi on toiminut rohkeasti kokeillen ja kaikki sen jäsenet ovat uskaltaneet tuoda esille omia ajatuksiaan avoimesti. Uusiutuvan työyhteisön myötä pyritään tätä kulttuuria pitämään yllä.